

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk (przewodniczący)
SSN Małgorzata Gierszon
SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie **P. D.**

skazanego z art. 178a § 4 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 22 maja 2024 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 10 września 2019 r., sygn. akt III K 711/19,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Rybniku do ponownego rozpoznania.**

Małgorzata Gierszon Andrzej Tomczyk Eugeniusz Wildowicz

UZASADNIENIE

P. D. został oskarżony o to, że w dniu 21 października 2019 r. w C., znajdując się w stanie nietrzeźwości 0,28 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu, prowadził

w ruchu lądowym samochód osobowy m-ki „D.” nr. rej. [...], tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Rybniku, wyrokiem z dnia 10 września 2019 r., sygn. akt III K 711/19, uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego czynu, przy czym zakwalifikował go z art. 178a § 4 k.k., przyjmując że P. D. prowadził pojazd w stanie nietrzeźwości, będąc wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości oraz w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 20 grudnia 2018 r., sygn. akt III K 1712/18 i za czyn ten wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Ponadto orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio (art. 42 § 3 k.k.), a na mocy art. 43a § 2 k.k. świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Wyrok Sądu I instancji uprawomocnił się, wobec niezaskarżenia przez żadną ze stron, z dniem 18 września 2019 r.

Prokurator Generalny wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. kasację od tego wyroku. Zaskarżył go w całości na korzyść oskarżonego i zarzucił: „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 410 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., polegające na zaniechaniu uwzględnienia całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, w tym wynikających z niego danych co do uprzedniej karalności oskarżonego, w następstwie czego - wbrew ujawnionym na rozprawie głównej dowodom - doszło do niezasadnego przyjęcia, że oskarżony P. D. zarzucanego mu występku dopuścił się w dacie błędnie wskazanej w akcie oskarżenia, tj. w dniu 21 października 2019 r., co znalazło odzwierciedlenie w opisie przypisanego mu czynu, podczas gdy w faktycznej dacie czynu, tj. 21 października 2018 r., oskarżony nie był osobą prawomocnie skazaną za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, gdyż wyrok Sądu Rejonowego w Rybniku o sygn. akt III K 1712/18, skazujący wymienionego za popełnienie przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., wydany został dopiero w dniu 20 grudnia 2018 r., a zatem w dacie czynu oskarżony nie był jeszcze karany za wskazane przestępstwo, co w konsekwencji skutkowało niesłusznym uznaniem, że oskarżony dopuścił się przestępstwa z art. 178a § 4 k.k.,

w sytuacji, gdy będący przedmiotem rozpoznania czyn oskarżonego wyczerpywał jedynie znamiona występkę z art. 178a § 1 k.k., który to przepis powinien stanowić podstawę skazania i wymiaru kary”.

Podnosząc powyższe, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Rybniku do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co uzasadnia jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Sąd Rejonowy w Rybniku, rozpoznając sprawę P. D. , nie zachował należytej staranności przy analizie zgromadzonego materiału dowodowego, skutkiem czego, formułując opis czynu, powielił błąd zawarty w akcie oskarżenia, a dotyczący daty przypisanego oskarżonemu czynu. W konsekwencji powyższego uznał następnie, że oskarżony popełnił przestępstwo, będąc osobą prawomocnie skazaną za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, co w rzeczywistości nie miało miejsca i stanowiło rażący błąd, mający istotny wpływ na treść wyroku.

Jak wynika z licznych zgromadzonych w sprawie dowodów (takich choćby jak notatka urzędowa zawarta na k. 2-3 czy protokół użycia alkometru) P. D. prowadził auto marki D. w ruchu lądowym, będąc w stanie nietrzeźwości, nie 21 października 2019 r., lecz rok wcześniej - 21 października 2018 r. Ta, zdawałoby się, oczywista omyłka pisarska, popełniona przez oskarżyciela, nie została skorygowana w postępowaniu sądowym, mimo że w myśl art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., sąd jest zobowiązany do precyzyjnego ustalenia, a następnie określenia w wyroku czasu popełnienia przestępstwa. W niniejszej sprawie, z uwagi na charakter czynu, błąd w określeniu daty jego popełnienia, zaowocował uznaniem, że oskarżony był w chwili popełnienia czynu prawomocnie skazany na prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 20 grudnia 2018 r., sygn. akt III K 712/18. Tymczasem, w prawidłowej dacie czynu, tj. 21 października 2018 r., P. D. nie był osobą karaną za przestępstwo prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości i nie istniały podstawy do przyjęcia kwalifikacji zarzuconego mu zachowania z art. 178a § 4 k.k., skoro skazanie wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku w sprawie sygn. akt

III K 1712/18 nastąpiło już po dacie zdarzenia, stanowiącego przedmiot osądu w niniejszej sprawie.

Na skutek uchybienia treści art. 410 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., Sąd Rejonowy dokonał wadliwej kontroli aktu oskarżenia oraz nieprawidłowej analizy i oceny całokształtu zgromadzonego i ujawnionego materiału dowodowego, przyjął błędną datę czynu – powielając tę przyjętą w akcie oskarżenia - oraz niezasadnie uznał, iż P. D. zarzucanego mu występku prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości dopuścił się w warunkach określonych w art. 178a § 4 k.k. Z uwagi na doniosłe konsekwencje pomyłki w dacie popełnienia czynu – a więc wpływ na kwalifikację prawną przestępstwa, a co za tym idzie wymiar kary oraz środków karnych – nie można było skutecznie usunąć tego błędu w procedurze sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w trybie art. 105 § 1 k.p.k.– co Sąd Rejonowy w Rybniku próbował uczynić zarządzeniem z dnia 4 listopada 2019 r. Korekta daty popełnienia czynu pociąga bowiem za sobą uznanie o braku podstaw do skazania P. D. za czyn z art. 178a § 4 k.k. za prowadzenie samochodu osobowego w ruchu lądowym w dniu 21 października 2018 r. Sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej w zakresie daty popełnienia czynu nie prowadziło więc do usunięcia tej wady zaskarżonego kasacją wyroku.

W tej sytuacji konieczne było uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Rybniku do ponownego rozpoznania.

Rozpoznając ją po raz kolejny, Sąd ten sformułuje opis czynu, uwzględniając całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego i stosownie do powyższego przyjmie odpowiednią kwalifikację prawną czynu oraz wymierzy przewidzianą wedle niej sankcję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[J.J.]

[ms]

Małgorzata Gierszon Andrzej Tomczyk Eugeniusz Wildowicz